

Paprastasis kadagys

Juniperus communis

Apsaugos statusas: Mažai rūpimos (LC)

Rangas: **species**

1

STEBĖJIMŲ

1

STEBĖTOJŲ

Balandis

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Plantae

KLASĖ

Pinopsida

ŠEIMA

Cupressaceae

GENTIS

Juniperus

Kur ir kada stebėti?

Daugiausia stebėjimų užfiksuota balandį.

Apie rūšį

Paprastasis kadagys arba ėglius – kiparisinių (Cupressaceae) šeimos, kadagių (Juniperus) genties plikasėklis krūmedis.

Paplitimas

Žemėje labiausiai paplitusi tarp pušūnų ir visų kitų sumedėjusių augalų rūšis. Natūraliai auga beveik visame šiaurės pusrutulyje – Europoje, Šiaurės Amerikoje, šiaurinėje Azijoje ir jų arkties, vidutinio ir dalyje subtropikų klimato juostų dalyse.

Požymiai

Paprastasis kadagys daugiametis, visžalis, dvinamis augalas. Jo laja tanki, o jos forma labai įvairi, tačiau dažniausiai ovali arba kūgiška. Kartais dendrologinėje literatūroje nurodoma, kad vyriškieji augalai dažnai būna panašesni į medžius, o moteriškieji į krūmus, kadangi vyriškųjų kadagių laja siauresnė. Jaunų medžių žievė lygi, o vėliau supleišėjusi išilginiais dryžiais, nuo pilkai rudos iki raudonai rudos spalvos. Jų jauni ūgliukai tribriauniai ir rusvi. Šakelės apvalios arba vos briaunotos, rausvai rudos. Spygliukai menturiuose po 3, 10–15 mm ilgio, ir 1–2 mm pločio, aštriai nusmailėję, dygūs, standūs, kieti, pilkai žali, o apatinė pusė žalia ir kiek žvilganti. Spygliukai įdubę (išilgai įsigaubę), su balsva žiotelių juoste viršutinėje pusėje. Šakutėse spygliukai išsilaiko apie 4 metus. Strobilai pavieniai arba susitelkę į galvutes, moteriškieji kūgiški, maži 3–4 mm ilgio, gelsvai žali ir neryškūs, vyriškieji strobilai ovalūs, vos didesni už moteriškuosius – iki 5 mm ilgio ir geltonos spalvos. Sporifikuoja balandžio pab. – gegužės mėnesio pradž. Žiedai vienalyčiai (vyriški ir moteriški). Vyriškų krūmų žiedai kankorėželiuose ir geltoni, moteriškų krūmų kankorėžiai su žaliais mėsingais žvyneliais. Žiedai susitelkę spygliukų pažastyse. Žydi balandžio – gegužės mėn. Kankorėželiai labai savotiški, atrodo kaip uogos, kas jį kartu su Europinių kukmedžių skiria nuo daugumos kitų pušūnų. Jų forma rutuliška, 5–10 mm skersmens, bekočiai, pirmą vasarą žali, bet jau kitų metų rudenyje tampa juodai mėlynais su padengtu balsvu apnašu. Kadagio kankorėželiai tampa ypač ryškūs po pirmųjų rudens šalnų ar pirmo sniego. Uogiški kankorėželiai sudaryti iš 3, kartais 6 mėsingų, neprasiveriančių sėklinių žvynų, salstelėję, sakingo prieskonio, saldūs. Kankorėželiai subręsta ir tampa juodai mėlynais antrųjų metų rugsėjo – spalio mėnesiais ir per žiemą laikosi ant šakelių, tad vienu metu ant vieno jo medelio būna tiek neprinokusių, tiek prinokusių vaisių. Sakais kvepiančiame kankorėželio minkštyme yra 3, rečiau 1 ar 2 pailgos tribriaunės

mažos apie 4–5 mm ilgio, sakingos sėklėlės su kietu, rudu apvalkalėliu. 1000 sėklų sveria 10–15 ar 18 gramų. Sėklų svoris sudaro apie 15 procentų viso kankorėžio svorio. Medeliai subręsta 5–10 metų amžiaus. Derėti pradeda nuo 10–12 metų ir dera kas 3–5 metus. šaknų sistema paviršinė.

Panaudojimas

Auginamas dekoratyviniuose želdynuose, ypač mėgstami medeliai aukšta, koloniška laja. Senovėje ir dabar iš kadagio šakelių Lietuvoje religinėms šventėms rišdavo ir riša verbas. Naudojant kadagio „uogas“, gaminami gėrimai kaip džinas ir jeneveras.

Ekologija

Šie kadagiai išskiria aktyvią bakterijas naikinančią medžiagą – fitoncidus, nuo kurio kadagynuose žmonėms jaučiamas didesnis palengvėjimas.

Pavadinimas

Lietuvoje jis vadinamas kaip ėglius, kadagys, kadugys. Lotynų kalba paprastojo kadagio (*Juniperus communis*) rūšies mokslinio pavadinimo autorius Karlas Linėjus, gyvenęs 1707–1778 m.

Turi šiuos sinonimus:

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas
Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF
iNaturalist rūšies puslapis